

Молодіжна рада і молодіжний конгрес: порівняльний аналіз положень

Джерела: постанова КМУ №1198 від 18.12.2018 (зі змінами); проєкт Положення про Молодіжний конгрес Черкащини (2026); Положення про Молодіжний конгрес Чернівецької області, розпорядження ОДА/ОВА №773-р від 25.06.2026; Положення про Молодіжний конгрес Хмельниччини, розпорядження №799/2026-р від 25.06.2026; Положення про Молодіжний конгрес Вінниччини, розпорядження №555 від 21.07.2021 (склад оновлено №21-р від 31.03.2025). Додатково — часткові дані без повного тексту положення: Львівська, Донецька, Миколаївська, Полтавська, Харківська, Запорізька, Рівненська області.

Загальна оцінка схожості

Рада (2018) і будь-який з «нових» конгресів (Черкащина, Чернівецька, Хмельницька обл.) — приблизно 55–60% схожості: процедурна основа явно адаптована з положення про раду.

Проєкт (Черкащина) і реальні положення (Чернівецька, Хмельницька обл.) між собою — приблизно 80–90% текстового збігу: усі три походять з одного модельного документа 2026 року.

Мета створення: дослівно з положень

Обласна молодіжна рада (п. 1 Типового положення, постанова КМУ №1198):

«...молодіжний консультативно-дорадчий орган при... обласній державній адміністрації, обласній раді з метою залучення молоді до формування та реалізації МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ на регіональному рівні».

Молодіжний конгрес (розпорядження про затвердження, преамбула — Черкащина, дослівно та сама формула — і в інших областях):

«...з метою залучення молоді до формування пріоритетів та здійснення заходів МІСЦЕВОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, а також реалізації ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ».

Це не стилістична відмінність, а зміна предмета відання: рада за визначенням існує заради молодіжної політики; конгрес — заради регіонального розвитку і регіональної політики загалом, у якій молодь лише бере участь. Формально це вже не «орган молодіжної політики», а «орган регіонального розвитку за участю молоді».

Завдання: пункт за пунктом

Пункт 5 Типового положення про раду містить 9 завдань. Пункт 6 Положення про конгрес (текст ідентичний у проєкті Черкащини й у прийнятому положенні Чернівецької області) — також 9 завдань. Зіставлення за суттю:

№	Завдання ради (1198)	Відповідник у конгресі	Що змінилося
1	Сприяння реалізації права молоді на участь у формуванні МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ регіонального рівня	Забезпечення представництва інтересів молоді у процесі ухвалення рішень при здійсненні МІСЦЕВОЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	Та сама ідея, але предмет розширено: з «молодіжної політики» на політику загалом

№	Завдання ради (1198)	Відповідник у конгресі	Що змінилося
2	Внесення пропозицій щодо організації консультацій з молоддю	— відповідника немає —	Відсутнє в конгресі
3	Надання пропозицій, висновків, рекомендацій щодо молодіжної політики	Участь у розробленні актів ОДА з питань місцевої/регіональної політики, контроль за їх виконанням	Схожа функція, предмет розширено
4	Розроблення пропозицій щодо пріоритетів молодіжної політики	Подання пропозицій щодо пріоритетних напрямів місцевої та державної регіональної політики	Майже дослівний збіг конструкції речення, предмет розширено
5	Моніторинг та оцінка ефективності реалізації МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ	Сприяння координації та підвищенню ефективності заходів місцевої/регіональної політики	Та сама функція, предмет розширено
6	Участь у розробленні нормативно-правових актів молодіжної політики	(частково входить у п. 2 конгресу — участь у розробленні актів ОДА)	Звужено до актів ОДА, не лише молодіжна сфера
7	Вивчення стану виконання ЗАКОНІВ щодо молоді на регіональному рівні	Вивчення, аналіз і прогнозування соціальних процесів у молодіжному середовищі	Підмінено: контроль за виконанням законів → загальний соціальний аналіз
8	Проведення громадської ЕКСПЕРТИЗИ ФІНАНСУВАННЯ молодіжних заходів	— відповідника немає —	Відсутнє в конгресі — втрачена наглядова функція за бюджетом
9	Виконання інших завдань, передбачених положенням про раду	Сприяння консолідації молодіжного руху; сприяння участі молоді в соціально-економічному й культурному житті через обласні програми; широка співпраця з інститутами громадянського суспільства; загальне «залучення молоді» до регіональної політики	Додано в конгресі — суттєве розширення мандата, якого немає в раді

Підсумок зіставлення: 5 із 9 завдань ради мають прямий відповідник у конгресі — з розширенням предмета від «молодіжної політики» до політики й розвитку загалом. Два завдання ради зникають безслідно — саме ті, що давали раді реальний контрольний важіль: подання пропозицій щодо організації консультацій з молоддю (п. 2) і громадська експертиза фінансування молодіжних заходів (п. 8), тобто нагляд за молодіжним бюджетом. Натомість конгрес додає завдання, яких у ради не було: сприяння консолідації молодіжного руху, участь у соціально-економічному й культурному житті громад через обласні програми, розлогий перелік співпраці з інститутами громадянського суспільства.

Що майже ідентичне в усіх «нових» конгресах і раді

- Періодичність засідань — не рідше рази на квартал; кворум — не менш як половина членів.
- Прийняття рішень — відкрите голосування простою більшістю присутніх; рівний розподіл голосів означає, що рішення не прийняте.
- Статус рішень — рекомендаційний характер, але обов'язкові для розгляду органом влади, який має відповісти про врахування чи відхилення пропозицій у 10-денний строк.
- Оформлення протоколу засідання у 5-денний строк; право члена викласти окрему думку.
- Щорічний звіт і план роботи, що обговорюються за участю представників адміністрації, з оприлюдненням на сайті.

- Можливість проведення засідань онлайн — з ідентифікацією учасників і фіксацією голосування аудіо-/відеозаписом.
- Наявність власного бланка органу.

Порівняльна таблиця: рада і три «нових» конгреси 2026 року

Критерій	Обласна молодіжна рада (2018)	Конгрес — проєкт (Черкащина, 2026)	Конгрес — Чернівецька обл. (2026)	Конгрес — Хмельницька обл. (2026)
Підпорядкування	При ОДА та обласній раді одночасно	При облдержадміністрації; ОВА в тексті не згадується взагалі	При облдержадміністрації; коректно додано «(обласна військова адміністрація)» / «(начальник ОВА)»	При Хмельницькій обласній державній адміністрації (аналогічно проєкту — без явної прив'язки до ОВА в тексті самого Положення)
Юридична підстава	Профільний закон про молодіжну політику; воєнний стан не згадується (документ 2018 р.)	Ст. 22 Закону про МДА, Укази №89/2021 і №446/2026 — воєнний стан не згадується	Повна база: закони про МДА, про воєнний стан, про молодіжну політику, Укази №64/2022, №68/2022, №89/2021, №446/2026	Указ №446/2026 не згадується у преамбулі взагалі, хоча Палата регіональних молодіжних конгресів у тексті прямо згадується
Вік членів	14–35 років	16–24 роки	16–24 роки	16–24 роки
Голова — спосіб обрання	Пряме голосування на першому засіданні	Таємне голосування	Відкрите голосування	Конгрес сам обирає форму (таємне АБО відкрите) більшістю голосів — гнучка норма, якої немає в інших
Секретар	Може бути посадовцем держадміністрації	Окрема виборна посада на 2 роки, з детальним переліком обов'язків	Постійної посади не передбачено взагалі — діловодство веде апарат ОДА	Є, обирається на установчому засіданні рейтинговим голосуванням на 2 роки
Заступник(и) голови	Один заступник	Один заступник	«Заступники» — множина, декілька	Один заступник
Внутрішня структура	Не типізована	4 типи відділів + перелік із 7 рекомендованих комісій	Лише загальне право створювати «комісії та робочі групи», без переліку	Передбачені і відділи, і комісії (п. 24–31), але без конкретного переліку напрямів
Підстави припинення членства	Відсутність, відкликання, обрання на посаду у владі тощо	6 підстав; пропущено пункт 6 у нумерації (помилка)	7 підстав, коректна нумерація; додано вирок суду і втрату громадянства	Лише 5 підстав; немає ні смерті члена, ні втрати громадянства, ні вироку суду
Строк повноважень голови/складу	Склад — чітко 2 роки	Не вказано для голови й складу (прогалина)	Голова — чітко 2 роки	Голова — чітко 2 роки